

Aan
de gemeenteraad

Datum 26 november 2024
Zaaknummer 2024-0116436
Betreft Plan van aanpak straatintimidatie Veilige Steden 2024-2026

Vergadering van
Portefeuillehouder: Marc Merx
Begrotingsprogramma Gezond, Sociaal en Zorgzaam Dordrecht
Kernteam/Opgave: Stad - Zorg & Ondersteuning
Auteur: Mieke Reijersen
E-mail: m.reijersen@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Mieke Reijersen
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

De gemeenteraad heeft een kaderstellende en controlerende functie. Het college informeert hierbij de gemeenteraad over het integrale plan van aanpak straatintimidatie Veilige Steden 2024-2026 (hierna: plan van aanpak straatintimidatie) en de wijze waarop we straatintimidatie aanpakken gezien de nieuwe Wet seksuele misdrijven die per 1 juli 2024 geldt.

Het plan van aanpak straatintimidatie is onderdeel van programma Veilige Steden, een initiatief vanuit het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Ook het ministerie van Justitie & Veiligheid (J&V) is betrokken bij straatintimidatie met betrekking tot de nieuwe Wet seksuele misdrijven en de handhaving pilot. Hierover later meer.

Het plan van aanpak straatintimidatie is een integraal plan van de teams handhaving, veiligheid, zorg & ondersteuning en jeugd & onderwijs.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

Sinds 2018 is Dordrecht onderdeel van het Veilige Steden programma van het ministerie van OCW. Dit programma is verlengd voor de periode 2023-2026, waarvoor het uitvoeringsplan Veilige Steden Dordrecht 2023-2026 is geschreven en vastgesteld. Veilige Steden is een programma vanuit het ministerie van OCW met als doel de sociale veiligheid van vrouwen en LHBTI+'ers in de publieke ruimte, het uitgaansleven en bijvoorbeeld ook het openbaar vervoer te vergroten. Hierna omschrijven we dit als straatintimidatie (SI). Hieronder verstaan we ook seksuele (straat)intimidatie.

Ondanks de diverse acties en inspanningen, zijn er kansen om straatintimidatie effectiever aan te pakken. En dat is nodig, want nog steeds krijgen meisjes, vrouwen en LHBTI+'ers disproportioneel vaak te maken met onveiligheid in de openbare ruimte en bij het uitgaan. Daarbij is per 1 juli 2024 seksuele straatintimidatie ook opgenomen in de nieuwe Wet seksuele misdrijven en wordt zodanig bestraft. Hiermee is de wens gegroeid om te komen tot een concreet en integraal plan van aanpak tegen straatintimidatie waarbij ook handhaving wordt meegenomen. Het plan van aanpak dient als aanvulling op het uitvoeringsplan Veilige Steden 2023-2026.

Door middel van deze raadsinformatiebrief komen wij tegemoet aan de toezegging u jaarlijks te informeren over de voortgang van het programma Veilige Steden. Daarbij informeren wij u over het plan van aanpak straatintimidatie.

Wat is de te delen informatie?

Programma Veilige Steden

Nederland heeft inmiddels twintig Veilige Steden, waaronder Dordrecht. Deelname aan dit programma is gemoeid met een jaarlijkse subsidie van € 30.000,- voor niet G4-steden. Ook kan de gemeente beroep doen op de expertise van kennisinstituut Movisie bij bijvoorbeeld beleidsvorming. Daartegenover staat een inspanningsverplichting en een gelijke bijdrage in geld of in ambtelijke capaciteit. Voor Dordrecht geldt het laatste.

Eerder informeerde wij u al dat de deelname aan dit programma is verlengd voor de periode 2023-2026. Dit is geformaliseerd met het ondertekenen van de intentieverklaring op 8 maart 2024 (Internationale Vrouwendag).

Voortgang

Het uitvoeringsplan Veilige Steden 2023-2026 focust op de drie actielijnen: 1) jeugd en onderwijs; 2) onderzoek en 3) bewustzijn en aandacht. Deze drie actielijnen hebben we meegenomen in het plan van aanpak straatintimidatie en aangescherpt volgens de actuele situatie en de nieuwe Wet seksuele misdrijven. De voortgang en resultaten beschrijven wij aan de hand van de vijf pijlers uit het plan van aanpak straatintimidatie. Net als bij het uitvoeringsplan Veilige Steden 2023-2026, maken we de koppeling met het uitvoeringsprogramma Inclusieve Stad.

Plan van aanpak straatintimidatie

Het plan van aanpak straatintimidatie heeft vijf pijlers: 1. Preventief inzetten op jeugd en onderwijs; 2. Meldpunt; 3. Handhaving (pilot); 4. Aanpakken van straatintimidatie doen we samen!; 5. Communicatie.

1. Preventief inzetten op jeugd en onderwijs

We gaan door met wat we al doen op preventief vlak met de focus op jeugd en onderwijs. Zoals eerder omschreven continueren we het speciaal ontwikkelde lesprogramma dat door twee lesbrieven en theater (Theater Tortilla) in mentorklassen wordt opgevoerd. De vraag vanuit zowel middelbare scholen als voortgezet onderwijs is hoog. Voor Q4 zijn weer nieuwe lessen ingekocht waarbij we een impactmeting doen. De resultaten hiervan verwachten we in 2025.

2. Het meldpunt

Een onderdeel van het programma Veilige Steden is een meldpunt. Een meldpunt is een ondersteunend middel dat wordt ingezet in de aanpak straatintimidatie. Sinds 2022 is de app Stop Straatintimidatie het meldpunt voor meldingen van straatintimidatie (SI). De burgemeester heeft in 2021 de app voor straatintimidatie aan uw raad toegezegd met als doel meer inzicht te krijgen in de actuele situatie van straatintimidatie om daar vervolgens beleid en interventies op te baseren.

Inmiddels is er beleid en zijn interventies opgezet maar blijft het aantal meldingen en het inzicht daaruit achter. In de periode van juni 2022 tot september 2024 is de app 46 keer gebruikt om melding te doen van straatintimidatie. De hoeveelheid meldingen heeft ons niet genoeg inzicht kunnen geven in *hottimes* en *hotplaces* om hier verder beleid op te organiseren of interventies op te doen. De hernieuwde doelstellingen van het meldpunt zijn als volgt:

1. het meldpunt geeft inzicht in de aard en omvang van SI;
2. het meldpunt ondersteunt bij het uitdragen van de sociale norm dat SI niet oké is;
3. het meldpunt is voldoende bekend en verwijst naar passende nazorg wanneer nodig.

We stoppen daarom ook met de Stop Straatintimidatie app en we richten een nieuw meldpunt in. We onderzoeken om het nieuwe meldpunt in de reeds bekende Fixi app aan te bieden, waar ook andere vormen van overlast gemeld kunnen worden.

3. Handhaving (pilot)

In dit plan van aanpak is handhaving als onderdeel meegenomen gezien de strafbaarstelling van seksuele straatintimidatie per 1 juli 2024. De lokale driehoek (burgemeester, politie en Openbaar Ministerie en handhaving) is geïnformeerd over dit plan en de nieuwe Wet seksuele misdrijven en met team handhaving wordt gekeken naar wat haalbaar is rondom handhaving.

Op dit moment is het (nog) niet mogelijk voor gemeenten om met handhavers op seksuele straatintimidatie te handhaven. Vanuit het ministerie van J&V is er een pilot gestart bij de gemeente Rotterdam, Utrecht en Arnhem waar wordt samengewerkt tussen handhaving, de politie en het Openbaar Ministerie. De eerste rechtszaken zijn voorgekomen en veroordeeld. Het ministerie van J&V wil mogelijk meer gemeentes aan de pilot toevoegen. Wij hebben ons als gemeente Dordrecht hiervoor aangemeld. Mochten we worden toegelaten tot de pilot handhaving dan informeren wij uw raad.

Overigens is het al wel mogelijk om bij de politie een melding en/of aangifte te doen van seksuele straatintimidatie.

4. Aanpakken van straatintimidatie doen we samen!

Zowel binnen de gemeente als buiten met partners willen we samenwerken om straatintimidatie tegen te gaan. We gaan onder andere in gesprek met horeca en ondernemers, openbaar vervoerders, sportaanbieders, wijk en gebiedsmanagers, evenementen en Nieuwe Dordtenaren.

5. Communicatie

Er komt een nieuwe communicatiestrategie met bewustwordingscampagne die zich met name richt om de omstanders. Daarbij willen we als gemeente de sociale norm uitdragen dat straatintimidatie niet oké is en niet getolereerd wordt. Als omstanders weten dat het past en gewenst is om in te grijpen, draagt dit bij aan een cultuur waarin straatintimidatie niet wordt getolereerd. In de campagne nemen we het nieuwe meldpunt mee.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

Jaarlijks ontvangt uw raad een raadsinformatiebrief met een update over de voortgang en resultaten van het programma Veilige Steden. Als we worden toegelaten tot de pilot handhaving vanuit het ministerie J&V dan informeren wij uw raad op een apart moment.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Dordrecht ontvangt vanuit het ministerie van OCW voor 2023-2026 een financiële bijdrage van € 30.000,- per jaar. Dit is onderdeel van de begroting Gezond, Sociaal, Zorgzaam. Gemeente Dordrecht zet per jaar € 30.000,- in door middel van ambtelijke inzet. In het plan van aanpak ziet u hoe dit wordt besteed.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

[Deelname programma Veilige Steden 2023-2026](#) - raadsinformatiebrief

Het college van Burgemeester en Wethouders

C.H.W.M. Post
secretaris

P.A.C.M. van der Velden
burgemeester